

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA U MOLITVENOJ
OSMINI I TIJEKOM CIJELE 2012. GODINE

EKUMENA
Svezak 34

ISBN 978-953-11-0697-9

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 791399.

PAPINSKO VIJEĆE ZA PROMICANJE
JEDINSTVA KRŠĆANA
POVJERENSTVO »VJERA I USTROJSTVO«
SVJETSKOG VIJEĆA CRKAVA

SVI ĆEMO SE IZMIJENITI POBJEDOM
GOSPODINA NAŠEGA ISUSA KRISTA

(usp. 1 Kor 15,51-58)

Uredio:
JURE ZEČEVIĆ

KRŠĆANSKA SADAŠNJOST
VIJEĆE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE
ZA EKUMENIZAM I DIJALOG
ZAGREB, 2010.

Prijevod: Lada Marija Medić i Jure Zečević

Izdaju: Kršćanska sadašnjost d.o.o, Zagreb, Marulićev trg 14
i Vijeće Hrvatske biskupske konferencije za
ekumenizam i dijalog, Zagreb, Kaptol 22

Tisak: Denona, d.o.o., Zagreb, Getaldićeva 1
Tiskano u prosincu 2011.

Naklada: 2.000

ORGANIZATORIMA MOLITVENE OSMINE ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

NASTOJANJE OKO JEDINSTVA: TIJEKOM ČITAVE GODINE

Doba u godini kada se tradicionalno organizira Molitvena osmina za kršćansko jedinstvo održava se od 18. do 25. siječnja. Te je datume još 1908. predložio Paul Wattson kako bi obuhvatio razdoblje između blagdana *Katedre svetoga Petra* (nakon liturgijske reforme u Katoličkoj Crkvi slavi se 22. veljače) i blagdana *Obraćanja svetoga Pavla*, i koji stoga nose i simbolično značenje. Na južnoj Zemljinoj polutki, gdje je siječanj blagdansko vrijeme, Crkve često Molitvenu osminu prakticiraju u koje drugo doba godine, najčešće oko blagdana *Duhova* (kako je to preporučio pokret *Vjera i ustrojstvo* još 1926. godine), što je također znakovito vrijeme za molitvu za jedinstvo Crkve.

Molitva za kršćansko jedinstvo, međutim, nije ograničena samo na jedan tjedan godišnje. Neka svaka sredina bude prilagodljiva glede vremena u kojem obilježava Osminu, i neka se

ovdje ponuđeni materijal shvati kao poziv da se tijekom cijele godine pronalaze prigode u kojima će se zajedničkom molitvom za puno jedinstvo kršćana, koje Krist hoće, izražavati mjera među Crkvama već dosegnuta zajedništva.

PRILAGODBA TEKSTA

Materijal koji se može naći u ovoj knjižici ponuđen je uz očekivanje da će, gdje je god moguće, biti prilagođen za uporabu na mjesnoj razini. Pritom valja voditi računa o liturgijskoj praksi i pobožnosti te o ukupnu društvenom i kulturnom kontekstu odnosne sredine. Takva prilagodba treba biti u ekumenskom duhu.

Negdje već postoje ekumenske strukture koje će prilagoditi materijal. Nadamo se da bi potreba za prilagodbom teksta mogla potaknuti uspostavljanje takvih struktura i ondje gdje ih još nema.

KORIŠTENJE MATERIJALA ZA MOLITVENU OSMINU

- Crkvama i kršćanskim zajednicama koje zajedno obilježavaju Molitvenu osminu jed-

nim zajedničkim bogoslužjem na raspolaganju je *Red slavlja za Ekumensko bogoslužje*.

- Crkve i kršćanske zajednice također mogu materijal pripremljen za Molitvenu osminu uvrstiti u vlastita bogoslužja. Molitve koje se nalaze u *Redu slavlja*, u *Osam dana* ili pak među dopunskim molitvama mogu se primjereno iskoristiti i u vašoj sredini.

- Zajednice koje Molitvenu osminu obilježavaju bogoslužjima tijekom svih dana Osmine, mogu se poslužiti materijalima objavljenima u dijelu pod naslovom *Osam dana*.

- Oni koji žele organizirati biblijska proučavanja na temu Molitvene osmine, mogu kao temelj uzeti biblijske tekstove i razmišljanja uz *Osam dana*. Razgovor može svakoga dana voditi prema završetku u vidu zagovorne molitve vjernika.

Za one pak koji žele samostalno moliti, materijal može poslužiti usmjeravanju njihovih molitvenih nakana. Premda mole samostalno, bit će svjesni da su u zajedništvu sa svima koji diljem svijeta mole za veće vidljivo jedinstvo Kristove Crkve.

**TEMELJNI BIBLIJSKI TEKST
SVJETSKE MOLITVENE OSMINE
ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2012.**

**SVI ĆEMO SE IZMIJENITI POBJEDOM
GOSPODINA NAŠEGA ISUSA KRISTA**

Usp. 1 Kor 15,51-58

Evo otajstvo vam kazujem: svi doduše nećemo usnuti, ali svi ćemo se izmijeniti. Odjednom, u tren oka, na posljednju trublju - jer zatrubit će - i mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi i mi ćemo se izmijeniti. Jer ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno da se obuče u besmrtnost. A kad se ovo raspadljivo obuče u neraspadljivost i ovo smrtno obuče u besmrtnost, tada će se obistinuti riječ napisana: *Pobjeda iskapi smrt. Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, žalac tvoj? Žalac je smrti grijeh, snaga je grijeha Zakon. A hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu! Tako, braćo moja ljubljena, budite postojani, nepokolebljivi, i obilujte svagda u djelu Gospodnjem znajući da trud vaš nije neplodan u Gospodinu.*

UVOD U TEMU ZA 2012. GODINU

*Svi ćemo se izmijeniti pobjedom
Gospodina našega Isusa Krista
(usp. 1 Kor 15,51-58)*

Materijal Molitvene osmine za jedinstvo kršćana za 2012. godinu pripremila je radna skupina sastavljena od predstavnika Rimokatoličke crkve, Pravoslavne crkve te starokatoličkih i protestantskih crkava aktivnih u Poljskoj.

Nakon dugotrajnih rasprava u kojima su sudjelovali predstavnici raznih ekumenskih krugova u Poljskoj, odlučeno je da se žarište stavi na temu vezanu uz preobražavajuću snagu vjere u Krista, posebice u svezi s našom molitvom za vidljivo jedinstvo Crkve, Tijela Kristova. Ta se tema temelji na riječima svetoga Pavla korinthske Crkvi o privremenoj naravi našeg sadašnjeg života (sa svim njegovim očiglednim “pobjedama” i “porazima”) u usporedbi s onim što primamo po Kristovoj pobjedi u pashalnom otajstvu.

Čemu takva tema?

Povijest Poljske obilježena je nizom poraza i pobjeda. Spomenimo brojne napade na Poljsku, podjele, ugnjetavanja od strane stranih sila i neprijateljskih sustava. Neprestana težnja nadvladavanju svake zarobljenosti te želja za slobodom odlike su poljske povijesti koje su dovele do značajnih promjena u životu nacije. Pa ipak, gdje ima pobjede postoje i poraženi koji ne dijele radost i trijumf pobjednika.

Upravo je takva povijest poljskoga naroda vodila ekumensku skupinu koja je napisala ovogodišnje materijale da dublje promišlja što znači “pobijediti” i “izgubiti”, posebno stoga jer se jezik “pobjede” uvijek shvaća u trijumfalističkim pojmovima. No Krist nam pokazuje posve drugačiji put!

U 2012. godini održat će se u Poljskoj i Ukrajini Europsko nogometno prvenstvo. Takvo što ne bi bilo moguće prijašnjih godina. Za mnoge to je znak još jedne “nacionalne pobjede” jer stotine milijuna navijača željno iščekuje saznati tko su pobjednički timovi koji će igrati u ovom dijelu Europe. Razmišljanje o ovom primjeru moglo bi nas dovesti do toga da se pitamo o nepravilnostima onih koji ne pobjeđuju –

ne samo u sportu, već u svojim životima i u društvu: tko će se spomenuti gubitnika, koji trpe neprestane poraze jer im se uskraćuje pobjeda zbog raznih uzroka i okolnosti? Suparništvo je trajna značajka ne samo sporta već i političkog, poslovnog, kulturnog pa čak i crkvenog života.

Bilo je jasno da je ta pobuda jaka kad su Isusovi učenici raspravljali o tome “tko je najveći” (Mk 9,34). No Isusova reakcija bila je posve jednostavna “Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslužitelj!” (Mk 9,35). Ove nam riječi govore o pobjedi po uzajamnom služenju, pomaganju, jačanju samopoštovanja “posljednjih”, zaboravljenih, isključenih. Za sve kršćane najbolji izraz takvog poniznog služenja je Isus Krist, njegova pobjeda po smrti i njegovo uskrsnuće. U njegovu životu, djelovanju, naučavanju, trpljenju, smrti i uskrsnuću želimo pronaći nadahnuće za današnji pobjednički život vjere koji svoj izričaj pronalazi u društvenom zalaganju u duhu poniznosti, služenja i vjernosti Evanđelju. I dok je iščekivao patnju i smrt koji su imali uslijediti, molio je da njegovi učenici budu jedno da bi svijet mogao uzvjerovati. Ta je

“pobjeda” moguća samo po duhovnom preobraženju - obraćenju. Stoga i smatramo da tema naših razmatranja imaju biti te riječi Apostola naroda. Namjera je ostvariti pobjedu koja integrira sve kršćane oko služenja Bogu i bližnjemu.

Dok molimo i težimo punom vidljivom jedinstvu Crkve, mi – i predaje kojima pripadamo – ćemo biti izmijenjeni, preobraženi i suoblikovani Kristu. Jedinstvo za koje molimo možda će zahtijevati obnovu oblika crkvenog života na koje smo se navikli. Uzbudljiva je to vizija no može nas ispuniti strahom! Jedinstvo za koje molimo nije “ugodni” pojam prijateljstva i suradnje. Zahtijeva voljnost da prestanemo s nadmetanjem među nama. Trebamo se otvoriti jedni drugima, pružiti i primiti darove jedni od drugih, ne bismo li uistinu ušli u novi život u Kristu, koji je jedina prava pobjeda.

U Božjem naumu spasenja ima mjesta za svakoga. Po svojoj smrti i uskrsnuću, Krist obuhvaća sve bez obzira na pobjede i gubitke, “*da svaki koji vjeruje u njemu ima život vječni*” (Iv 3,15). I mi možemo imati udjela u njegovoj pobjedi! Dovoljno je vjerovati u njega, i bit će nam lakše dobrim svladavati zlo.

OSAM DANA RAZMATRANJA O NAŠOJ PROMJENI U KRISTU

Tijekom nadolazeće osmine pozvani smo dublje ući u vjeru da ćemo svi biti izmijenjeni po pobjedi Gospodina našega Isusa Krista. Biblijska čitanja, komentari, molitve i pitanja za razmatranje pod različitim vidovima istražuju što to znači za živote kršćana i njihovo jedinstvo, u današnjem svijetu i za njega. Započnemo razmatranjem Krista sluge i naše nas putovanje vodi završnom slavlju Kristova kraljevanja, po križu i uskrsnuću:

Dan prvi: Izmijenjeni po Kristu Sluzi
Sin čovječji dođe da služi
(usp. Mk 10,45)

Danas susrećemo Isusa, na putu k pobjedi po služenju. Vidimo ga kao onog koji “nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge” (Mk 10,45). Stoga je i Crkva služeća zajednica. Upotreba naših različitih darova u zajedničkom služenju svijetu čini vidljivim naše jedinstvo u Kristu.

Dan drugi: Izmijenjeni po strpljivom
iščekivanju Gospodina
*Pusti sada! Ta dolikuje nam da
tako ispunimo svu pravednost!*
(Mt 3,15)

Ovoga dana usredotočujemo se na strpljivo
iščekivanje Gospodina. Za postići bilo kakvu
promjenu potrebne su ustrajnost i strpljivost.
Također, molitva Bogu za kojugod preobrazbu
čin je vjere i pouzdanja u njegova obećanja.
Takvo iščekivanje Gospodina temeljno je za
sve koji ovoga tjedna mole za vidljivo jedin-
stvo crkve. Sve ekumenske aktivnosti zahtije-
vaju vrijeme, uzajamnu pažnju i zajedničko
djelovanje. Svi smo pozvani sudjelovati u radu
Duha na sjedinjavanju kršćana.

Treći dan: Izmijenjeni po Sluzi patniku
Krist je trpio za vas
(usp. 1 Pt 2,21)

Danas smo pozvani razmatrati Kristovo trplje-
nje. Slijedeći Krista Slugu patnika, kršćani su
pozvani na solidarnost sa svima koji trpe. Što
smo bliži križu Kristovu, to smo bliži jedni
drugima.

Četvrti dan: Izmijenjeni po Gospodnjoj
pobjedi nad zlom
Dobrim svladavaj zlo
(Rim 12,21)

Ovaj nas dan vodi dublje u borbe protiv zla. Pobjeda u Kristu nadvladavanje je svega što nanosi štetu Božjem stvorenju i drži nas udaljenima jedne od drugih. U Isusu smo pozvani imati udjela u ovom novom životu, boriti se s njime protiv pogrešnog u svijetu, s obnovljenim pouzdanjem i s uživanjem u dobru. Razdijeljeni ne možemo biti dovoljno jaki da nadvladamo zlo u našem vremenu.

Peti dan: Izmijenjeni po miru Uskrslog
Gospodina
Isus stane u sredinu i reče im:
"Mir vama!" (Iv 20,19)

Danas slavimo mir Uskrsloga Gospodina. Uskrsli je veliki Pobjednik nad smrću i svijetom tame. On ujedinjuje svoje učenike, koji su bili paralizirani strahom. Otvara pred nama nove mogućnosti života i djelovanja za njegovo Kraljevstvo koje dolazi. Uskrsli Gospodin uje-

dinjuje i jača sve vjernike. Obilježja naše preobrazbe u uskrsnuću su mir i jedinstvo.

Šesti dan: Izmijenjeni po Božjoj
postojanoj ljubavi
Ovo je pobjeda: vjera naša
(usp. 1 Iv 5,4)

Danas se usredotočujemo na Božju postojanu ljubav. Pashalno otajstvo razotkriva tu postojanu ljubav, i poziva nas na novi put vjere. Ta vjera nadvladava strah i otvara nam srca snazi Duha. Takva nas vjera poziva na prijateljstvo s Isusom, a time i na prijateljstvo jednih s drugima.

Sedmi dan: Izmijenjeni po Dobrom pastiru
Pasi ovce moje! (Iv 21,19)

Današnji biblijski tekstovi prikazuju nam Gospodina koji jača svoje stado. Slijedeći Dobroga pastira, pozvani smo jačati jedni druge u Gospodinu, kao i poduprijeti i učvrstiti slabe i izgubljene. Samo je jedan Pastir, a mi smo njegov narod.

Osmi dan: Sjedinjeni po Kristovu
kraljevanju
*Pobjednika ću posjesti sa sobom
na prijestolje svoje (Otk 3,21)*

Danas, posljednjeg dana naše molitve za kršćansko jedinstvo slavimo Kraljevstvo Kristovo. Kristova nam pobjeda omogućuje da u budućnost gledamo s nadom. Ta pobjeda nadvladava sve što nam priječi dijeliti puninu života s njime i s drugima. Kršćani znaju da je jedinstvo ponajprije dar Božji. Ono je udio u Kristovoj slavnoj pobjedi nad svime što dijeli.

PRIPREMA MATERIJALA ZA MOLITVENU OSMINU ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2012. GODINE

Prvi nacrt ovogodišnjih materijala pripremila je skupina predstavnika okupljenih na poziv Komisije za dijalog Poljske biskupske konferencije i Poljskog ekumenskog vijeća u periodu od siječnja do lipnja 2010. Godine. Željeli bismo zahvaliti svima koji su doprinijeli, posebice:

Edward Puślecki (Generalni nadglednik Ujedinjene metodističke Crkve u Poljskoj, Varšava)

Biskup Krzysztof Nitkiewicz (Rimokatolička crkva, biskup Sandomierza)

Gđa. Monika Waluś (Rimokatolička crkva, Józefów)

Gđa. Kalina Wojciechowska (Evangelička luteranska crkva, Varšava)

Vlč. Andrzej Gontarek (Poljska katolička crkva, Lublin)

Vlč. Ireneusz Lukas (Evangelička luteranska crkva)

Otac Henryk Paprocki (Poljska autokefalna pravoslavna Crkva, Varšava)

Vlč. Sławomir Pawłowski, SAC (Rimokatolička crkva, Lublin)

Ponuđeni tekstovi dovršeni su tijekom sastanka Međunarodnog odbora kojeg imenuju Vijeće vjera i ustrojstvo Svjetskog vijeća crkava i Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana. Taj se odbor sastao u rujnu 2010. godine u tajništvu katoličke Biskupske konferencije (Sekretariat Konferenciji Episkopatu Polski) u Varšavi i bilježi svoju zahvalnost Konferenciji i njenom predsjedniku na velikodušnom gostoprimstvu. Odbor se također zahvaljuje nadbiskupu Jeremiaszu, predsjedniku Poljskog ekumenskog vijeća, biskupu Tadeuszu Pikusu, predsjedniku Vijeća za ekumenizam Poljske biskupske konferencije, koji su osnovali mjesnu radnu skupinu u Poljskoj, zatim koordinatorka radne grupe vlč. Ireneuszu Lukasu (Evangelička luteranska crkva) i vlč. Sławomiru Pawłowski (Rimokatolička crkva), kao i svima koji su potpomagali rad Međunarodnog odbora.

EKUMENSKO BOGOSLUŽJE

*Svi ćemo se izmijeniti pobjedom Gospodina
našega Isusa Krista*

(usp. 1 Kor 15,51-58)

Uvod u službu

Ekumensko bogoslužje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana 2012. godine dolazi nam iz Poljske u kojoj je jedna ekumenska skupina napisala liturgiju koja se oslanja na iskustvo poljskih kršćana koji su proživjeli vremena radosti kao i nedaća. Povijest je Poljske obilježena nizom poraza, pobjeda, napada, podjela i ugnjetavanja od stranih sila i neprijateljskih sustava. Neprestana težnja nadvladavanju sva-ke zarobljenosti te želja za slobodom odlike su poljske povijesti.

Tema ove službe, preuzeta iz 1 Korinćanima 15,51-58, govori o preobražavajućoj vjeri u Krista, posebice u odnosu na našu molitvu za vidljivim jedinstvom Crkve, Tijela Kristova. Dok molimo i težimo punom vidljivom jedinstvu Crkve, mi – i predaje kojima pripadamo – ćemo biti izmijenjeni, preobraženi i suoblikovani Kristu. Uzbudljiva je to vizija no može nas ispuniti strahom! Jedinstvo za koje molimo

nije “ugodni” pojam prijateljstva i suradnje. Zahtijeva voljnost da prestanemo s nadmetanjem među nama. Trebamo se otvoriti jedni drugima, pružiti i primiti darove jedni od drugih, ne bismo li uistinu ušli u novi život u Kristu, koji je jedina prava pobjeda.

Red službe

A: Uvod

Sukladno mjesnim običajima, moguće je započeti procesijskim himnom kojeg slijedi uvodna molitva i pokajnički čin.

B: Riječ Božja

Tri su čitanja iz Pisma. Čitanje iz 1 Korinćanima 15 temeljno je za temu. Njega slijedi propovijed/homilija ili kakvo drugo razlaganje čitanja. Nakon toga može uslijediti ispovijest vjere (poput Vjerovanja).

C: Molitve za jedinstvo i preobrazbu

Žarište prošnji su jedinstvo i preobrazba različitih situacija. Te molitve neka slijedi “znak mira”.

Znak mira i dijeljenje “oplataka”

Poljska njeguje jedan posebni običaj, a to je dijeljenje posebne oblate, “oplateka” u domovima prije Badnje večere, kao i tijekom Božića u susretima u crkvi, pa i na poslu. Taj je običaj toliko vrijedan Poljacima, u domovini i izvan nje, da ga njeguju ne samo pripadnici različitih vjeroispovijesti, već i nevjernici. Svatko dobije po jedan oplatek, kojeg zatim dijeli s drugima, otkidajući komadić tuđeg i jedući ga. Čineći to, izražavaju najljepše želje jedni drugima. Ovo dijeljenje oblate izražava jedinstvo, ljubav i oprostenje među ljudima kojima je došao Spasitelj. Iako to nije euharistija, ipak joj naliči i simbolizira prisutnost Onoga koji je rođen u Kući kruha (Betlehem) i koji se učinio kruhom života – Isusa Krista.

Ako oplatek ili oblata nisu dostupni, može se koristiti kruh.

Razmjena “znaka mira” može se učiniti i sukladno mjesnom običaju.

D: Zaključak

Sastoji se od posvetne molitve koja se temelji na temama za svaki od osam dana. Služba zav-

ršava blagoslovom kojeg se može učiniti slijedeći mjesne običaje.

Red Službe

P: predslavitelj

Č: čitač

S: svi

A. Ulaz

Ulazni himan ili preludij

Tijekom himna svećenstvo i drugi koji sudjeluju mogu ući u procesiji.

Pozdrav

P: Milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga i zajedništvo Svetoga Duha sa svima vama.

S: *I s duhom tvojim.*

Uvod

Nakon pozdrava ili predstavljanja prisutnih, može se dati kratki uvod u temu. Predslavitelj može reći:

P: Evo otajstvo vam kazujem: svi doduše nećemo usnuti, ali svi ćemo se izmijeniti.

S: *Hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu.*

P: Bog je u Kristu pobjednik. Pobjeda traži napor i borbu. Dok molimo i težimo punom vidljivom jedinstvu Crkve, mi – i predaje kojima pripadamo – ćemo biti izmijenjeni, preobraženi i suoblikovani Kristu. Kršćani žele ovaj napor učiniti zajedno, bez trijumfalizma, u poniznosti, služeći Bogu i svom bližnjem po primjeru Isusa Krista. Težeći za jedinstvom, takav stav želimo Boga tražiti zajedno.

Uvodna molitva

P: Svemogući Bože, Po Isusu ti nam govoriš da tko god hoće biti prvi mora biti posljednji i sluga svima. Stavljamo se u tvoju prisutnost, znajući da po nemoći križa donosiš pobjedu. Došli smo moliti da tvoja Crkva bude jedno. Nauči nas ponizno prihvaćati da je to jedinstvo dar tvoga Duha. Po tome nas daru izmijeni i preobrazi,

učini da više nalikujemo na tvoga Sina Isusa Krista.

S: *Amen.*

Pokajnička molitva

P: Svemogući Bože, usprkos jedinstvu kojeg primamo u Kristu, mi ustrajavamo u našem nejedinstvu. Smiluj nam se!

S: *Smiluj nam se! (ili se pjeva "Kyrie Eleison")*

P: Stvrđujemo naša srca kada slušamo Evanđelje. Smiluj nam se!

S: *Smiluj nam se!*

P: Ne služimo ti u braći i sestrama. Smiluj nam se!

S: *Smiluj nam se!*

P: Neposluh Adama i Eve donio nam je patnju i smrt a stvorenje je bilo ranjeno i ras-trgano. Smiluj nam se!

S: *Smiluj nam se!*

(Trenutak šutnje)

P: Smilovao nam se svemogući Bog, oprostio nam grijehе naše i privedo nas u život vječni.

S: *Amen.*

B. Riječ Božja

Biblijska čitanja: Habakuk 3,17-19; 1 Korinćanima 15,51-58; Ivan 12,23-26

Himan/Pjesma

Homilija

Trenutak tišine ili instrumentalne glazbe.

Ispovijest vjere

Vjerovanje (Apostolsko ili Nicejsko-carigradsko)

Himan/Pjesma

Za to vrijeme neka se “oplatki” donesu naprijed i postave na neki stol postavljen u sredinu.

C. Molitve za jedinstvo i preobraženje

P: Ujedinjeni u Kristu koji nam daje pobjedu, pomolimo se Gospodu: Za Crkvu, Tijelo Kristovo, da mogemo uistinu živjeti jedinstvo kojeg primamo po Duhu Svetomu. Bože, snago naša:

S: *Izmijeni nas po svojoj milosti.*

P: Za vođe naših crkava da budu vjerni jedinstvu na koje su pozvani svi kršćani. Bože, snago naša:

S: *Izmijeni nas po svojoj milosti.*

P: Za narode svijeta, da žive u međusobnom miru i promiču pravdu za sve. Bože, snago naša:

S: *Izmijeni nas po svojoj milosti.*

P: Za sve ljude, da budemo dobri upravitelji zemlje. Bože, snago naša:

S: *Izmijeni nas po svojoj milosti.*

P: Za sve ljude s kojima živimo, da budemo preobraženi te brinemo jedni za druge. Bože, snago naša:

S: *Izmijeni nas po svojoj milosti.*

P: Za bolesnike i patnike, da budu preobraženi tvojom iscjeljujućom prisutnošću. Bože, snago naša:

S: *Izmijeni nas po svojoj milosti.*

P: Za sve obitelji i kućanstva, da njihove muke i radosti pronađu svoje ispunjenje u tvojoj ljubavi. Bože, snago naša:

S: *Izmijeni nas po svojoj milosti.*

P: Za umiruće, da se utješe tvojom prisutnošću. Bože, snago naša:

S: *Izmijeni nas po svojoj milosti.*

P: Gospodine, budi među nama i podaj nam jedinstvo i mir.

S: *Amen.*

Molitva Gospodnja

P: Zamoljen od učenika: “Nauči nas moliti”, Isus im reče - kad molite, govorite:

S: *Oče naš ... (može se pjevati)*

Znak mira i dijeljenje oplataka

Poljska ima poseban običaj dijeljenja posebne oblate, "oplateka", u domovima i crkvama o Božiću. Svatko dobije po jedan oplatek, kojeg zatim dijeli s drugima, otkidajući komadić tuđeg i jedući ga. Čineći to, izražavaju najljepše želje jedni drugima. Ovo dijeljenje oblate izražava jedinstvo, ljubav i oprostjenje. Pozivamo vas da i vi učinite isto kao znak mira i jedinstva.

P: Mir Gospodnji bio vazda s vama

S: *I s duhom tvojim.*

P: Pružimo znak mira jedni drugima.

D. Zaključak

Himan (za vrijeme kojeg se može skupiti ko
lekta)

Posvetna molitva

P: Spominjemo se što apostol Pavao piše u Prvoj poslanici Korinćanima (1 Kor 15, 57-58):

A hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu! Tako, braćo moja ljubljena, budite postojani, nepokolebljivi, i obilujte svagda u djelu Go-

spodnjem znajući da trud vaš nije neplo-
dan u Gospodinu.

Hvala Gospodinu koji nas vodi u jedin-
stvo! Oče, ovaj osminu posvećujemo mo-
litvi za produbljivanje našeg jedinstva u
Kristu. On je svladao smrt i pozvao nas na
novi život u Duhu.

P: Izmijenjeni po Kristu Sluzi -

S: *Pošalji nas i ići ćemo zajedno!*

P: Izmijenjeni po strpljivom iščekivanju Go-
spodina -

S: *Pošalji nas i ići ćemo zajedno!*

P: Izmijenjeni po Sluzi patniku -

S: *Pošalji nas i ići ćemo zajedno!*

P: Izmijenjeni po Gospodnjoj pobjedi nad
zlom -

S: *Pošalji nas i ići ćemo zajedno!*

P: Izmijenjeni po miru Uskrslog Gospodina -

S: *Pošalji nas i ići ćemo zajedno!*

P: Izmijenjeni po Božjoj postojanoj ljubavi -

S: *Pošalji nas i ići ćemo zajedno!*

P: Izmijenjeni po Dobrom pastiru -

S: *Pošalji nas i ići ćemo zajedno!*

P: Sjedinjeni po Kristovu kraljevanju -

S: *Pošalji nas i ići ćemo zajedno!*

Blagoslov i poslanje

Blagoslov se može podijeliti na sljedeći ili koji drugi način.

P: Gospodin s vama.

S: *I s duhom tvojim.*

P: Neka te blagoslovi Gospodin i neka te čuva!

Neka te Gospodin licem svojim obasja,
milostiv neka ti bude!

Neka pogled svoj Gospodin svrne na te i
mir ti donese!

S: *Amen.*

Ili

P: Blagoslovio vas svemogući Bog: Otac,
Sin i Duh Sveti!

S: *Amen.*

P: Idite u miru Kristovu!

S: *Bogu hvala!*

Zaključni himan ili postludij

BIBLIJSKA RAZMIŠLJANJA I MOLITVE ZA SVAKI DAN MOLITVENE OSMINE

PRVI DAN

Tema: **Izmijenjeni po Kristu Sluzi**

Tekst: **Sin čovječji dođe da služi**

(usp. Mk 10,45)

Čitanja

Zah 9,9-10

Tvoj kralj ... pravičan je i
pobjedonosan, ponizan

Ps 131

Ne gordi se moje srce

Rim 12,3-8

Dare pak imamo različite za
služenje

Mk 10,42-45

Sin čovječji je došao da služi

Komentar

Mesijin dolazak i njegova pobjeda izvršeni su po služenju. Isus želi da duh služenja ispuni i srca njegovih učenika. Uči nas da se prava veličina sastoji u služenju Bogu i bližnjemu. Krist nam daje hrabrosti otkriti da je on onaj kojemu *služiti znači kraljevati* – kao što to nalazimo zapisano u ranoj kršćanskoj izreci.

Zaharijino proročanstvo o pobjedonosnom i poniznom Kralju ispunilo se u Isusu Kristu. On, Kralj mira, dolazi svojim, u Jeruzalem – Grad mira. Ne osvaja ga prijevarom ni nasiljem nego blagošću i poniznošću.

Psalam 131. kratko no rječito opisuje stanje duhovnog mira koje je plod poniznosti. Slika majke i djeteta znak je Božje nježne ljubavi i povjerenja u Boga na koje je pozvana čitava zajednica vjernika.

Apostol Pavao izaziva nas da se trijezno i ponizno procijenimo i otkrijemo svoje sposobnosti. Iako imamo raznolike dare jedno smo Tijelo Kristovo. U našim podjelama Gospodin je svaku od naših predaja obdario darima koje smo pozvani staviti na službu drugima.

*Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge (Mk 10,45). Svojim je služenjem Krist otkupio naše odbijanje da služimo Bogu. Postao je primjerom za ispravljanje svih odnosa među ljudima: *Tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj!* – to su nova mjerila veličine i prvenstva.*

U poslanici Korinćanima, Pavao nas podsjeća da su nam za služenje dani različiti dani: prokovanje, služenje, poučavanje, hrabrenje, dijeljenje, vodstvo i milosrdnost. U našoj raznolikosti uvijek smo jedno tijelo u Kristu, i udovi jedni drugima. Upotreba ovih različitih darova u zajedničkom služenju čovječanstvu očituje naše jedinstvo u Kristu. Zajedničko djelovanje kršćana na dobro čovječanstva – borba protiv siromaštva i neznanja, obrana potlačenih, skrb oko mira i zaštite života, razvitak znanosti, kulture i umjetnosti – izrazi su praktičnog ekumenizma kojeg su i Crkva i svijet potrebni. Nasljedovanje Krista Sluge rječito svjedoči za Evanđelje, dirajući ne samo umove već i srca. Takvo zajedničko služenje znak je dolaska Kraljevstva Božjega – kraljevstva Krista Sluge.

Molitva

Svemogući vječni Bože, hodeći kraljevskim putom služenja tvoj nas Sin vodi od oholosti naše neposlušnosti k poniznosti srca. Sjedini nas jedne s drugima po svome Duhu, da se po služenju braći i sestrama tvoje pravo lice mogne razotkriti, Ti, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pitanja za razmatranje:

1. Koje su prilike za služenje najviše ugrožene ponosom i ohološću?
2. Što bi trebalo učiniti kako bi sve kršćanske službe bile više doživljene kao služenje?
3. Što bi u našem društvu kršćani različitih predaja mogli zajedno činiti bolje no odvojeni da bi otkrili Krista Slugu?

DRUGI DAN

**Tema: Izmijenjeni po strpljivom iščekivanju
Gospodina**

**Tekst: Pusti sada! Ta dolikuje nam da tako
ispunimo svu pravednost!**

(Mt 3,15)

Čitanja

1 Sam 1,1-20	Anino povjerenje i strpljivo čekanje
Ps 40	Strpljivo iščekivanje Gospodina
Heb 11,32-34	Po vjeri su osvojili kraljevstva, odjelotvorili pravednost
Mt 3,13-17	Pusti sada! Ta dolikuje nam da tako ispunimo svu pravednost!

Komentar

Pobjedu se često povezuje s istovremenim trijumfom. Poznat nam je okus uspjeha kada nakon teške borbe uslijede pohvale, priznanja pa čak i počasti. U takvom radosnom trenutku rijetko će tko zapaziti da je s kršćanskog gledišta pobjeda dugotrajni proces preobrazbe. Ta-

kvo preobražavajuće poimanje pobjede uči nas da do nje kada to Bog želi, a ne mi, pozivajući nas tako na strpljivo povjerenje i duboku nadu u Boga.

Ana je svjedočila upravo takvom strpljivom povjerenju i nadi. Nakon mnogo godina iščekivanja trudnoće, molila je Boga za dijete, riskirajući pritom da njenu uplakanu molitvu svećenik na vratima hrama odbaci misleći da je pijana. Kad ju Eli uvjeri da će Bog uslišati njene molitve, ona se predaje jednostavnom pouzdanju i iščekivanju i njene tuge nestaje. Ana je začela i nosila sina, kojem daje ime Samuel. Ova velika pobjeda nije ona vojske ili naroda, nego uvid u svijet intimnih i osobnih borbi. Naposljetku, Anino pouzdanje i nada nema za ishod samo njenu preobrazbu, već i preobrazbu njenog naroda, u kojega Bog zahvaća po njenom sinu Samuelu.

Anino strpljivo iščekivanje Gospodina odjekuje i psalmom u jednoj drugačijoj borbi. I psalmist traži izbavljenje iz nama nepoznatih okolnosti no koje se dadu naslutiti iz riječi “iz jame propasti, iz blata kalnoga.” On hvali Boga koji je preobrazio njegov sram i zbunjenost,

i nastavlja se pouzdati u Božju postojanu ljubav.

Autor poslanice Hebrejima prisjeća se strpljivosti ljudi poput Abrahama (Heb 6,15) i ostalih koji su bili pobjedonosni po svojoj vjeri i pouzdanju u Boga. Spoznaja da Bog zahvaća i ulazi u ljudsku povijest otklanja napast trijumfalizma po ljudskim pojmovima.

U evanđelju, glas s nebesa u trenutku Isusova krštenja *Ovo je Sin moj, ljubljeni*, čini se kao jamac trenutnog uspjeha njegovog mesijanskog poslanja. Ipak, odupirući se Zlome Isus ne podliježe iskušenju da odmah ustanovi Kraljevstvo Božje, već strpljivo razotkriva što znači život u kraljevstvu po svojem životu i služenju koji vode k njegovoj smrti na Križu. Kraljevstvo Božje, iako se u uskrsnuću probilo na odlučan način, nije posve ostvareno. Konačna će se pobjeda zbiti tek sa drugim dolaskom našega Gospodina. I tako čekamo u strpljivoj nadi i povjerenju s vapajem “Dođi, Gospodine Isuse.”

Na isti način i naša čežnja za vidljivim jedinstvom kršćana zahtjeva strpljivo i pouzdano čekanje. Naša je molitva za jedinstvo kršćana poput Anine i psalmistove molitve. Naša su djela za jedinstvo kršćana poput djela zabilje-

ženih u poslanici Hebrejima. Taj stav strpljivog čekanja nije stav bespomoćnosti ili pasivnosti, već dubokog pouzdanja da je jedinstvo Crkve dar Božji, ne naše postignuće. To nas strpljivo čekanje, molitva i pouzdanje preobražavaju i pripremaju za jedinstvo Crkve ne kakvo mi planiramo nego onakvo kako nam ga Bog daje.

Molitva

Bože vjerni, ti si vjeran svojoj riječi u svako doba. Podaj nam da, poput Isusa, imamo strpljivosti i povjerenja u tvoju postojanu ljubav. Prosvijetli nas svojim Svetim Duhom da ne stavljamo zapreke punini tvoje pravednosti sudeći nesmotreno, već da raspoznamo tvoju mudrost i ljubav u svemu, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pitanja za razmatranje

1. U kojim bismo okolnostima života trebali imati veće pouzdanje u Božja obećanja?
2. Koja su područja crkvenog života posebice ugrožena napašću brzopletog djelovanja?
3. U kojim bi okolnostima kršćani trebali čekati, a u kojima djelovati zajedno?

TREĆI DAN

Tema: **Izmijenjeni po Sluzi patniku**

Tekst: **Krist je trpio za vas (usp. 1 Pt 2,21)**

Čitanja

Iz 53,3-11

Čovjek boli, vičan patnjama

Ps 22, 12-24

Jer nije prezreo ni zaboravio
muku jadnika

1Pt 2,21-25

Krist je trpio za vas

Lk 24,25-27

Nije li trebalo da Krist sve to
pretrpi?

Komentar

Božanski je paradoks da Bog može tragediju i katastrofu izmijeniti u pobjedu. On preobražava sva naša trpljenja i nesreće, sve grozote povijesnih boli, u uskrsnuće koje obuhvaća čitavi svijet. Iako djeluje poraženo, On je sama istinska Pobjeda koju nitko i ništa ne može svladati.

Izaijino dirljivo proročanstvo o Gospodnjem Sluzi patniku posvema se ispunilo u Kristu. Nakon što istrpi neopisivu bol, čovjek boli

vidjet će potomstvo. Mi smo to potomstvo, rođeno iz Spasiteljeva trpljenja. Na taj smo način u njemu jedna obitelj.

Moglo bi se kazati da je Psalam 22. ne samo o Isusu, već i za Isusa. Sam je Spasitelj na križu molio ovaj psalam, upotrijebivši njegove početne riječi: *Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?* Pa ipak, u drugom se dijelu psalma ova tužaljka, ovo preklinjanje puno boli, promiseće u hvaljenje Boga za njegova djela.

Apostol Petar svjedok je Kristovih patnji (1 Pt 5,1), koje nam postavlja za primjer: na te smo patnje i mi pozvani u ime ljubavi. Isus nije proklinjao Boga, već se podložio njemu koji sudi pravično. Njegove nas rane iscijeliše, i vratiše nas sve jednome Pastiru.

Tek se u svjetlu Gospodnje prisutnosti i njegove Riječi očituje božanska naum Mesijinih patnji. Kao i učenike na putu u Emaus, Isus nas stalno prati na kamenitom putu života, ražarujući naša srca i otvarajući nam oči za otajstveni naum spasenja.

Kršćani doživljavaju patnje kao posljedicu krhkosti čovječanstva; tu patnju prepoznajemo u društvenoj nepravdi i situacijama progonstva. Snaga nas križa vuče k jedinstvu. Tu susrećemo Kristove patnje kao izvor suosjećanja i solidarnosti sa čitavom ljudskom obitelji. I kao što je jedan suvremeni teolog to izrekao: što smo bliži križu Kristovu, bliži smo jedni drugima. Zajedničko svjedočanstvo kršćana u situacijama trpljenja pretpostavlja osobitu vjetrodostojnost. U zajedničkoj solidarnosti sa svima koji pate učimo od raspetog sluge patnika o samoispražnjenju, odricanju i samopožrtvovnosti. To su darovi njegova Duha na putu k jedinstvu u Njemu.

Molitva

Bože utjehe, ti si sramotu križa preobrazio u znak pobjede. Podari nam da budemo sjedinjeni oko križa tvoga Sina, da ga slavimo za milosrđe dano po njegovom trpljenju. Neka nam Duh Sveti otvori oči i srca, da mogujemo pomagati onima koji trpe ne čuteći tvoju blizinu, Ti, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pitanja za razmatranje

1. Kako nam vjera može pomoći u našem odgovoru na dugotrajno trpljenje?
2. Koja se područja ljudskog trpljenja umanjuju i ne primjećuju danas?
3. Kako kršćani mogu zajedno svjedočiti snazi križa?

ČETVRTI DAN

Tema: **Izmijenjeni po Gospodnjoj pobjedi nad zlom**

Tekst: **Dobrim svladavaj zlo (Rim 12,21)**

Čitanja

Izl 23,1-9	Ne povodi se za mnoštvom da činiš zlo
Ps 1	Blago čovjeku koji uživa u Zakonu Gospodnjem
Rim 12,17-21	Dobrim svladavaj zlo
Mt 4,1-11	Gospodinu, Bogu svom se klanjaj i njemu jedinom služi!

Komentar

U Isusu učimo što “pobjeda” zaista znači za ljudska bića – to je radost zajedništva u Božjoj ljubavi po njegovu nadvladavanju svega što nas dijeli. To je udio u Kristovoj pobjedi nad razornim silama koje nanose štetu čovječanstvu i čitavom Božjem stvorenju. U Isusu možemo imati udjela u novom životu koji nas poziva na borbu sa svime što je pogrešno u

našemu svijetu, s obnovljenim pouzdanjem i uživajući u onom što je dobro.

Riječi Staroga zavjeta bezuvjetno su upozorenje protiv sudjelovanja u zločinima i nepravdi. Stav većine ne smije ni na koji način biti izgovorom. Ni bogatstvo niti druge okolnosti ne daju kome pravo da čini zlo.

Psalam 1. skreće nam pažnju ne samo na potrebu vršenja zapovijedi, već osobito na radosne plodove tog vršenja. Osoba koja ljubi zakon Gospodnji iznad svega naziva se sretnom i blagoslovljenom. Riječ je Božja siguran vodič u nevolji i ispunjenje ljudske mudrosti. Razmatranje Božje riječi *dan i noć* osposobljava osobu da vodi plodonosan život na dobro drugih.

U apostolovim opomenama nalazimo ohrabrenje da *dobrim svladavamo zlo*. Samo dobro može prekinuti beskrajnu spiralu mržnje i ljudske želje za osvetom. U borbi za dobro, ne ovisi sve o ljudima. Pa ipak, apostol Pavao poziva da koliko je do nas, budemo u miru jedni s drugima. On razumije trajnu borbu protiv našeg poriva da naudimo onima koji su nas

povrijedili. Ali Pavao nas zaklinje da se ne damo svladati ovim razornim osjećajima. Činiti dobro djelotvoran je način suzbijanja zločina.

Čitanje iz evanđelja opisuje nam borbu Sina Božjega sa Sotonom – personifikacijom zla. Isusova pobjeda nad iskušenjima u pustinji ispunjena je u njegovoj poslušnosti Ocu, koji ga vodi Križu. Spasiteljevo uskrsnuće potvrđuje da ovdje konačno pobjeđuje Božja dobrot: ljubav svladava smrt. Uskrsli Gospodin je blizu! On nas prati u svakoj borbi protiv iskušenja i grijeha u svijetu. Njegova prisutnost poziva sve kršćane da djeluju zajedno u svrhu dobra.

Skandal je da zbog naših podjela nismo dovoljno jaki da se borimo protiv zala našeg vremena. Ujedinjeni u Kristu, uživajući u njegovu zakonu ljubavi pozvani smo imati udjela u njegovom poslanju pronošnja nade u mjestima nepravde, mržnje i očaja.

Molitva

Gospodine Isuse Kriste, zahvaljujemo ti na tvojoj pobjedi nad zlom i podjelama. Slavimo

te za tvoju žrtvu i tvoje uskrsnuće koji svladavaju smrt. Pomogni nam u našoj svakodnevnoj borbi protiv svih nedaća. Neka nam Duh Sveti poda snage i mudrosti da, slijedeći Tebe, možemo dobrim svladavati zlo i pomirenjem podjele. Amen.

Pitanja za razmatranje

1. Gdje u našim životima vidimo zlo?
2. Na koji nam način može vjera u Krista pomoći da svladamo zlo i Zloga?
3. Što možemo naučiti iz situacija u našem društvu u kojima je podjela ustupila mjesto pomirenju?

PETI DAN

Tema: **Izmijenjeni po miru uskrslog
Gospodina**

Tekst: **Isus stane u sredinu i reče im: "Mir
vama!"**

(Iv 20,19)

Čitanja

- Mal 3,23-24 On će obratiti srce otaca k
sinovima, a srce sinova k ocima
- Ps 133 Gle, kako je dobro i kako je
milo kao braća zajedno živjeti!
- Ef 2,14-20 Obojicu u jednome Tijelu izmiri
s Bogom, ubivši u sebi
neprijateljstvo
- Iv 20,19-23 Isus stane u sredinu i reče im:
"Mir vama!"

Komentar

Zaključne riječi posljednje knjige Staroga zavjeta izriču obećanje da će Bog poslati svoga Izabranika da ustanovi sklad i poštivanje u svim domovima. Često se bojimo sukoba među narodima ili neočekivane agresije, no prorok nam Malahija skreće pažnju na jedan od

najtežih i trajnih sukoba – lom u odnosima između roditelja i djece. Obnova jedinstva između roditelja i djece nije moguća bez Božje pomoći – poslanik Božji je taj koji izvodi čudo preobraženja u ljudskim srcima i odnosima.

Psalam pokazuje kako veliku radost može to jedinstvo donijeti među ljude. Čovjek nije stvoren da bude sam i ne može živjeti zadovoljno u neprijateljskoj atmosferi. Sreća se sastoji od života u zajedništvu ljudi u skladu, miru, povjerenju i razumijevanju. Dobri su odnosi među ljudima kao rosa žednoj zemlji i kao dragocjeno ulje koje pruža zdravlje i zadovoljstvo. Psalam govori o dobroti zajedništva kao o blagoslovu, o nezasluženom Božjem daru, kao što je to i rosa. Zajednički život u jedinstvu nije ograničen samo na članove obitelji – ovdje se prije radi o objavi bliskosti između ljudi koji primaju mir Božji.

Poslanica nam govori o onome koga je Malahija navijestio. Isus donosi jedinstvo jer je razorio *pregradu razdvojnici* među ljudima u svome tijelu. Općenito, nečija pobjeda uključuje poraz i sramotu onih koji su poraženi, koji su se odlučili povući. Isus ne odbacuje, ne uni-

štava ni ne ponižava – on dokrajčava otuđenje, on preobražava, iscjeljuje i ujedinjuje sve, da budu *ukućani Božji*.

Evandjelje podsjeća na dar Uskrslog Gospodina dan njegovim nesigurnim, preplašenim učenicima. *Mir vama* – Gospodnji je pozdrav, no i njegov dar. To je također i poziv na traženje mira s Bogom i ustanovljenje jedne nove, trajne vezu unutar ljudske obitelji i čitavog stvorenja. Isus je uništio smrt i grijeh. Darom Duha Svetoga, Uskrsli Gospodin poziva učenike na svoje poslanje donošenja mira, iscjeljenja i praštanja cijelome svijetu. Sve dok su kršćani podijeljeni, svijet neće biti uvjeren u punu istinu evanđeoske poruke da je Krist donio jedno novo čovječanstvo. Mir i jedinstvo obilježja su ove preobrazbe. Crkve trebaju prisvojiti i svjedočiti ove darove kao ukućani Božji nazidani na sigurnom temelju, Isusu – kamenu zaglavnom.

Molitva

Bože ljubavi i milosrđa, pouči nas radosti sudjelovanja u tvome miru. Ispuni nas svojim Svetim Duhom da mognemo razrušiti zidove

neprijateljstva koji nas dijele. Neka nas uskrsli Krist, mir naš, pomogne nadići sve podjele i sjediniti nas kao svoje ukućane. To te molimo u ime Isusa Krista kojemu pripada, s Tobom i Duhom Svetim, svaka čast i slava u sve vijeke vjekova. Amen.

Pitanja za razmatranje

1. Kojim se oblicima nasilja u našem društvu možemo suprotstaviti zajedno kao kršćani?
2. Kako doživljavamo skrivena neprijateljstva koja pogađaju uzajamne odnose naših kršćanskih zajednica?
3. Kako možemo naučiti primati jedni druge onako kako nas Krist prima?

ŠESTI DAN

Tema: **Izmijenjeni po Božjoj postojanoj ljubavi**

Tekst: **Ovo je pobjeda: vjera naša**

(usp. 1 Iv 5,4)

Čitanja

Hab 3,17-19	Bog, moj Gospod, moja je snaga
Ps 136,1-4.23-26	Vječna je ljubav njegova!
1 Iv 5,1-6	I ovo je pobjeda što pobijedi svijet: vjera naša
Iv 15,9-17	Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje

Komentar

U starozavjetnom tekstu upravo je vjera u Boga ta koja održava nadu na životu unatoč svim promašajima. Habakukova tužaljka obraća se u radost u Božjoj vjernosti koja daje snagu u trenucima očaja.

Psalam 136. potvrđuje da je prisjećanje na divna Božja djela u Izraelovoj prošlosti dokaz

Božje postojane ljubavi. Božjim je zahvatima izraelski narod kušao izvanredne i neočekivane pobjede. Prisjećati se Božjih velikih djela spasenja izvor je radosti, zahvalnosti i nade, koje su vjernici stoljećima izražavali molitvama, pohvalnim himnima i glazbom.

Poslanica nas podsjeća da *sve što je od Boga rođeno, pobjeđuje svijet*. Ne radi se nužno o pobjedama koje bi bile mjerljive po ljudskim mjerilima. Pobjeda u Kristu uključuje promjenu srca, poimanje zemaljske stvarnosti iz perspektive vječnosti, i vjeru u konačnu pobjedu nad smrću. Ta pobjedonosna sila je vjera, darovatelj i izvor koje je Bog, a njeno savršeno očitovanje je ljubav.

U evanđelju Krist svojim učenicima daje sigurnost Božje ljubavi, čemu je konačna potvrda Spasiteljeva smrt na križu. U isto vrijeme, on ih poziva i izaziva da iskažu ljubav jedni drugima. Isusov odnos s učenicima temelji se na ljubavi. Za njega oni nisu puki učenici, on ih naziva prijateljima. Njihovo služenje Kristu sastoji se u suobličavanju života jednoj zapovijedi ljubavi, koja proizlazi iz unutarnjeg uvjerenja i vjere. U duhu ljubavi, čak i kad se napredak prema punom jedinstvu čini spor, ne

gubimo nadu. Božja će nas postojana ljubav osposobiti da svladamo najveće neprijatelje i najdublje podjele. Zato i je *pobjeda što pobijedi svijet: vjera naša* povezana s preobražavajućom snagom ljubavi Božje.

Molitva

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, po svom si uskrsnuću pobijedio smrt i postao Gospodarom života. Iz ljubavi prema nama izabrao si nas za svoje prijatelje. Neka nas Duh Sveti sjedini s tobom i jedne s drugima svezama prijateljstva, da ti možemo vjerno služiti u ovom svijetu kao svjedoci tvoje postojane ljubavi, koji živiš i kraljuješ, s Ocem i Duhom Svetim, Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Pitanja za razmatranje

1. Kako bismo trebali izraziti kršćansku ljubav u kontekstu različitih religija i filozofija?
2. Što moramo učiniti da bismo bili vjerodostojniji svjedoci postojane ljubavi Božje u podijeljenom svijetu?
3. Kako bi kršćani vidljivije mogli podupirati jedni druge širom svijeta?

SEDMI DAN

Tema: **Izmijenjeni po Dobrom pastiru**

Tekst: **Pasi ovce moje!**

(Iv 21,19)

Čitanja

1 Sam 2,1-10	Svojom snagom čovjek ne stječe pobjede
Ps 23	Tvoj štap i palica tvoja utjeha su meni
Ef 6,10-20	Držite se dakle!
Iv 21,15-19	Pasi ovce moje!

Komentar

Onomu tko želi prevladati patnje, potrebna je pomoć s visina. Ta pomoć dolazi po molitvi. O snazi Anine molitve čitamo u prvoj glavi Prve knjige o Samuelu. U drugoj glavi možemo pronaći Aninu molitvu hvale. Ona je shvatila da se neke stvari događaju samo uz Božju pomoć. Po njegovoj su volji Ana i njen suprug postali roditeljima. Te su nam riječi primjer koji jača vjeru u naizgled beznadnoj situaciji. Primjer su pobjede.

Dobri pastir iz Psalma 23. vodi svoje ovce i kroz doline smrti, tješeći ih svojom prisutnošću. Tko svoje povjerenje stavlja u Gospodina ne treba se bojati ni sjenki rasapa i razdora, jer pastir će ga voditi na zelene pašnjake istine, da prebiva u domu Gospodnjem.

U poslanici Efežanima Pavao nas bodri da se *jačamo u Gospodinu i u silnoj snazi njegovoj* oblačeći duhovni štit: istinu, pravednost, spremnost za naviještanje evanđelja, vjeru, spasenje, Riječ Božju, molitvu i prošnju.

Uskrsli Gospodin poziva Petra – a po njemu i sve učenike – da otkrije u sebi ljubav Onoga koji je jedini Istinski Pastir. Ako imaš takvu ljubav, onda *Pasi ovce moje!* Drugim riječima, hrani ih, štiti, brini za njih, jačaj ih – jer one su moje i pripadaju meni! Budi mi sluga dobar i služi onima koji me ljube i slušaju glas moj. Uči ih uzajamnoj ljubavi, suradnji i smjelosti u svim usponima i padovima života.

Milošću Božjom potvrđeni za svjedoke Kristove, obvezani smo zajedno raditi na jedinstvu. Imamo sposobnosti i znanja pronositi takvo svjedočanstvo! No jesmo li voljni to činiti? Dobri pastir, koji svojim životom, učenjem i vladanjem jača sve koji svoje povjerenje stav-

ljaju u njegovu milost i pomoć, poziva nas da surađujemo s njime bezuvjetno. Tako utvrđeni, bit ćemo sposobni pomoći jedni drugima na putu k jedinstvu. Jačajmo se stoga u Gospodinu, da možemo učvrstiti druge u zajedničkom svjedočanstvu ljubavi.

Molitva

Oče sviju, ti nas zoveš da budemo jedno stado u tvome Sinu, Isusu Kristu. On je naš Pastir dobri koji nas zove na zelene poljane, vodi nas na tihane vrutke i krijepi naše duše. Idući za njime, podaj da tako skrbimo za druge da svi u nama vide ljubav jedinoga Pastira, Isusa Krista Gospodina našega, koji s tobom i Duhom Svetim živi i kraljuje u sve vijeke vjekova. Amen.

Pitanja za razmatranje

1. Kako nas Dobri pastir nadahnjuje da tješimo, budrimo i obnavljamo povjerenje onih koji su izgubljeni?
2. Na koje načine mogu kršćani raznih predaja jačati jedni druge u svjedočenju za Isusa Krista?
3. Koji smisao za nas danas imaju Pavlove pobudne riječi: “Jačajte se u Gospodinu ...obucite svu opremu Božju”?

OSMI DAN

Tema: Ujedinjeni u Kristovu kraljevanju

Tekst: Pobjednika ću posjesti sa sobom na prijestolje svoje (Otk 3,21)

Čitanja

1 Ljet 29,10-13	U tvojoj je vlasti da učiniš velikim i jakim sve
Ps 21,1-7	Na glavu mu krunu stavi od suhoga zlata
Otk 3,19b-22	Pobjednika ću posjesti sa sobom na prijestolje svoje
Iv 12,23-26	Ako mi tko hoće služiti, počastit će ga moj Otac

Komentar

Isus Krist je prvorođenac od mrtvih. Ponizio se i bio uzvišen. Krist nije gramzljiv na svoju pobjedu, on svoje kraljevstvo i uzvišenje dijeli sa svima.

Davidov himna, rođen iz radosti kralja i naroda prije no što je izgrađen hram, izražava istinu da se sve događa po milosti. Čak i zemalj-

ski vladar može biti slika kraljevanja Božjega, *u čijoj je vlasti da učini velikim i jakim sve.*

Kraljev zahvalni psalam nastavlja ovu ideju. Kršćanska mu predaja pripisuje mesijanski smisao – Krist je pravi kralj, pun života i blagoslova, savršena prisutnost Božja među ljudima. Na određeni način ova slika može se primijeniti i na ljude. Nisu li ljudska bića kruna stvorenja? Ne želi li Bog da postanemo subaštinci s njegovim sinom i ukućani njegova kraljevskog doma?

Pisma sedmorima crkvama u knjizi Otkrivenja predstavljaju poruku Crkvi svih vremena i mjesta. Tko pusti Krista u svoj dom bit će pozvan na njegovu gozbu vječnoga života. Obćanje glede sjedenja na prijestolju, prije dano Dvanestorici, sad se proteže na sve pobjednike.

Gdje sam ja, ondje će biti i moj služitelj. Isusov Ja sam možemo povezati s neizustivim Imenom Božjim. Služitelj Isusa, kojega Otac časti, bit će ondje gdje je njegov Gospodin, koji sjedi zdesna Ocu da kraljuje.

Kršćani su svjesni da je jedinstvo među njima, čak i ako zahtijeva ljudske napore, nadasve dar Božji. Ono je udio u Kristovoj pobjedi nam grijehom, smrću i zlom koji uzrokuju podjele. Naše sudioništvo u Kristovoj pobjedi svoju puninu dostiže u nebu. Naše zajedničko svjedočanstvo za evanđelje treba svijetu pokazati Boga koji nas ne ograničava niti nadjačava. Na vjerodostojan način trebamo ljudima našeg vremena navijestiti da Kristova pobjeda nadilazi sve što nas priječi da s njime i međusobno dijelimo puninu života.

Molitva

Svemogući Bože, Svevladaru, nauči nas razmatrati otajstvo tvoje slave. Podari nam da možemo primiti tvoje darove s poniznošću i poštujući dostojanstvo svakoga. Neka nas tvoj Sveti Duh ojača za duhovne borbe pred nama, da bismo ujedinjeni u Kristu s njime vladali u slavi. To te molimo po njemu koji se ponizio i bio uzvišen, koji živi s tobom i Duhom Svetim, u vijeke vjekova. Amen.

Pitanja za razmatranje

1. Na koji se način lažna skromnost i želja za zemaljskom slavom očituju u našim životima?
2. Kako zajedno izražavamo našu vjeru u Kristovo kraljevanje?
3. Kako živimo našu nadu u dolazak Kraljevstva Božjega?

DODATNE MOLITVE I PJESME ZA SLAVLJE

Sljedeće molitve, za dane od prvog do osmog, temelje se na temama dana. Zajedno s nizom biblijskih čitanja i molitvom za svaki dan osmine mogu činiti jednostavnu molitvenu strukturu za svaki dan Molitvene osmine za jedinstvo kršćana.

PRVI DAN Sluga pobjednik

P: Gospodine, neposlušnost Adama i Eve donijela nam je patnju i smrt, i ljudska je obitelj bila ranjena i rastrgana. Smiluj nam se!

S: *Smiluj nam se!*

P: Kriste, stvrđivali smo naša srca kada si nas učio po služiteljima tvoje riječi. Smiluj nam se!

S: *Smiluj nam se!*

P: Gospodine, ti znaš da ti nismo služili u braći i sestrama. Smiluj nam se!

S: *Smiluj nam se!*

P: Smilovao nam se Svemogući Bog, oprostio nam naše grijehе i priveo nas u život vječni.

S: *Amen.*

DRUGI DAN

Izmijenjeni po strpljivom iščekivanju Gospodina

P: Za dar gledanja na život u svjetlu tvoje mudrosti, molimo te!

S: *Usliši nas, Gospodine!*

P: Za dar strpljivosti u situacijama kada zataji ljudska pravda, molimo te!

S: *Usliši nas, Gospodine!*

P: Za sposobnost molitve i čekanja u trenucima kada samo tvoj dar može odgovoriti na naše potrebe, molimo te!

S: *Usliši nas, Gospodine!*

P: Poslušaj našu molitvu, Gospodine, i podaj da možemo razaznati puninu tvoje pravde, po Kristu, Gospodinu našem.

S: *Amen.*

TREĆI DAN

Izmijenjeni po Sluzi patniku

- P:** Križ je znak pobjede. Stoga ti kličemo:
klanjamo ti se, Gospodine!
- S:** *Klanjamo ti se, Gospodine!*
- P:** Za tvoj križ – katedralu istine i dvor milo-
srđa.
- S:** *Klanjamo ti se, Gospodine!*
- P:** Za tvoj križ – stablo života i prijestolje
milosti.
- S:** *Klanjamo ti se, Gospodine!*
- P:** Za tvoj križ – znak samilosti i znak nade.
- S:** *Klanjamo ti se, Gospodine!*
- P:** Gospodine, ti si umro na križu *zato da*
raspršene sinove Božje skupiš u jedno.
Daj da razmatranje tvoga križa preobrazi
naše poimanje trpljenja, koji živiš i kralju-
ješ u vijeke vjekova.
- S:** *Amen.*

ČETVRTI DAN

Izmijenjeni po Gospodnjoj pobjedi nad zlom

P: Dolazak Kraljevstva Božjega poraz je đavlovog kraljevstva. Isus, svladavši napasti u pustinji i oslobodivši ljude iz sila zlih duhova, anticipira veliku pobjedu u Času njegove muke. Knez je ovoga svijeta zbačen. U zadnjem zazivu Gospodnje molitve – *nego izbavi nas od zla* – molimo Boga da otkrije pobjedu koju je Krist već zadobio. U tom duhu, molimo: Oslobodi nas, Gospodine!

S: *Oslobodi nas, Gospodine!*

P: Od svakoga zla

S: *Oslobodi nas, Gospodine!*

P: Od svakoga grijeha

S: *Oslobodi nas, Gospodine!*

P: Od napasti i đavolskih zasjeda

S: *Oslobodi nas, Gospodine!*

P: Od srdžbe, mržnje i svake zlovolje

S: *Oslobodi nas, Gospodine!*

P: Od vječne smrti

S: *Oslobodi nas, Gospodine!*

P: Oslobodi nas, Gospodine, od svakoga zla, i podupri nas svojom milošću, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

S: *Amen.*

PETI DAN

Izmijenjeni po miru Uskrslog Gospodina

P: Pomolimo se uskrsлом Gospodinu za kršćane i sve ljude na zemlji: Daj nam svoj mir!

S: *Daj nam svoj mir!*

P: Udijeli blagoslov mira narodima!

S: *Daj nam svoj mir!*

P: Podupri one koji rade na vidljivom jedinstvu tvoje Crkve.

S: *Daj nam svoj mir!*

P: Pogledaj na one koje si pozvao da pasu tvoje stado.

S: *Daj nam svoj mir!*

P: Učvrsti ljubav među supružnicima.

S: *Daj nam svoj mir!*

P: Donesi pomirenje u obitelji, susjedstva i društva.

S: *Daj nam svoj mir!*

P: Gospodine, budi među nama i podaj nam jedinstvo i mir, koji živiš i kraljuješ u vijekove vjekova.

S: *Amen.*

ŠESTI DAN

Izmijenjeni po Božjoj postojanoj ljubavi

P: Onome koji je jedini vjere dostojan, kličemo: Amen – vjerujem!

S: *Amen – vjerujem!*

P: U jednoga Boga: Oca, Sina i Duha Svetoga.

S: *Amen – vjerujem!*

P: U Sina Božjega, koji je postao čovjekom.

S: *Amen – vjerujem!*

P: U njegovu smrt, uskrsnuće i uzašašće.

S: *Amen – vjerujem!*

P: U dar Duha Svetoga.

S: *Amen – vjerujem!*

P: U Kristov ponovni dolazak u slavi.

S: *Amen – vjerujem!*

P: Da je njegova milost jača od grijeha.

S: *Amen – vjerujem!*

P: Da je ljubav jača od mržnje i smrti.

S: *Amen – vjerujem!*

P: U uskrsnuće tijela i život vječni.

S: *Amen – vjerujem!*

P: Gospodine, pogledaj na vjeru svoje Crkve na njenom hodočašću po svem svijetu, i privedi svoju djecu gledanju svjetla lica

svoga, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

S: *Amen.*

SEDMI DAN

Izmijenjeni po Dobrom pastiru

P: Gospodin nas nije napustio (ostavio). U svim nas iskustvima vodi njegov štap i palica njegova. On je naš Pastir dobri. Stoga recimo: Zahvaljujemo ti, Gospodine!

S: *Zahvaljujemo ti, Gospodine!*

P: Za život i sve darove kojima si nas ojačao

S: *Zahvaljujemo ti, Gospodine!*

P: Za dar tvoje Riječi

S: *Zahvaljujemo ti, Gospodine!*

P: Za ustrajnost u vjeri

S: *Zahvaljujemo ti, Gospodine!*

P: Za vjerodostojne svjedoke tvogega Evanđelja

S: *Zahvaljujemo ti, Gospodine!*

P: Za sve što ne znamo pobrojati ili toga nismo svjesni.

S: *Zahvaljujemo ti, Gospodine!*

P: Hvala ti, Gospodine, za sve dare koje si nam udijelio, da ne stanemo na putu ili oslabimo u duhovnoj borbi, Tebi, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

S: *Amen.*

OSMI DAN

Ujedinjeni u Kristovu kraljevanju

P: Iz jedne drevne homilije:

Pripravno je kerubinsko prijestolje, nosači spremni čekaju, odaje su uređene, jela pripremljena, urešeni su vječni šatori i prebivališta, otvorene su riznice dobara, a nebesko te kraljevstvo čeka još prije postanka svijeta.

P: Duboko čeznući da budemo s Kristom, poklonimo mu se i recimo: Budi uzvišen dovijeka!

S: *Budi uzvišen dovijeka!*

P: Gospodaru vremena i vječnosti

S: *Budi uzvišen dovijeka!*

P: Prvorođenče od mrtvih

S: *Budi uzvišen dovijeka!*

P: Koji čuvaš ključeve smrti i pakla

S: *Budi uzvišen dovijeka!*

P: Koji si Gospodar vladara i Kralj kraljeva

S: *Budi uzvišen dovijeka!*

P: Koji jesi, koji bijaše i koji dolazi

S: *Budi uzvišen dovijeka! Amen*

Kyrie

Melodija: Varšava (1874)

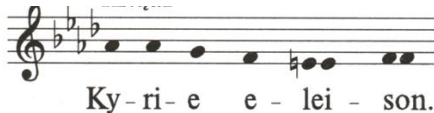
Śpiewnik Ewangelicki (Ewangelicka pjesmarica), Bielsko- Biała 2002.

Gospodine,
smiluj se.

Kriste,
smiluj se

Gospodine,
smiluj se.

Oče náš

English adaptation: S. Takis

N. Kedrov: Russia

Lento

pp Our Fa - ther, who art in hea - ven, hal - low - ed be Thy name. Thy king - dom

sempre legato

The first system of musical notation is in 4/4 time, marked 'Lento'. It features a treble and bass clef. The melody is in the treble clef, starting on a middle C and moving in a stepwise fashion. The bass line consists of block chords. The lyrics are: 'Our Fa - ther, who art in hea - ven, hal - low - ed be Thy name. Thy king - dom'. Dynamics include 'pp' and 'sempre legato'.

come, Thy will be done on earth as it is in hea - ven. *p* Give us this day our

The second system continues the melody and bass line. The lyrics are: 'come, Thy will be done on earth as it is in hea - ven. Give us this day our'. A dynamic marking of 'p' is present.

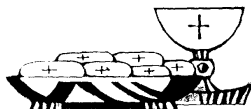
dai - ly bread, and for-give us our tres - pass - es, as we for-give those who tres - pass a-against

The third system continues the melody and bass line. The lyrics are: 'dai - ly bread, and for-give us our tres - pass - es, as we for-give those who tres - pass a-against'.

us. And lead us not in - to temp - ta - tion, but de - liv - er us from e - vil. *pp*

The fourth system concludes the piece. The lyrics are: 'us. And lead us not in - to temp - ta - tion, but de - liv - er us from e - vil. pp'. Dynamics include 'mf' and 'pp'.

English adaptations © 2001 S.J. Takis.

Ciągły niepokój na świecie (Na svijetu mira nema)

Tekst i melodija: Zofia Jasnota (1971)
Śpiewnik Ewangelicki (Evangelička pjesmarica), Bielsko-Biała 2002.

Em E7 Am
Ciąg-ły nie-po-kój na świe-cie,
D D7 G (H7 | F#)
woj-ny i woj-ny bez koń-ca.
Em E7 Am
Jak-że nie-pew-na jest zie-mia,
Em | H H7 Em D7 | F#
ję-kiem i gnie-wem drga-ją-ca!
Ref. G C (E7 | H) A
Po-kój zo-sta-wiam wam, po-kój swój
D (F#7 | C#) H H7
da-ję wam, nie tak jak da-je
Em C D7 G
dzi-siaj świat-po-wie-dział do nas Pan.

Himna Međunarodnog ekumenskog bratstva

Glazbu skladao poznati poljski skladatelj Wojciech Kilar (početkom 1990-ih). Autor riječi nepoznat.

Song

Kró - luj nam Chry - ste po wie - czny czas. Za - wsze i wszę - dzie Ty pro - wadz nas.

Bądź na - szą Dro - gą u - czyn ten cud, a - by - śmy by - li je - dno Bo - ży lud.

Bądź na - szą Pra - wdą, spełń Oj - ca plan, a - by - śmy by - li je - dno. A - men.

Bądź na - szą Pra - wdą, spełń Oj - ca plan, a - by - śmy by - li je - dno. A - men.

A - men.

Dođi nam sad, Gospodine, kraljuj u našim srcima, vodi nas sada i uvijek. Pomiri nas, da budemo jedno. Sjedini nas u tvoj narod. Gospodine, budi nam istina i put, izvrši naum Očev, učini da smo jedno! Dođi, budi nam život i daj nam svoj mir, da budemo jedno u Isusu Kristu, Gospodinu našem. Amen.

INFORMACIJE O POLJSKOJ - EKUMENSKI KONTEKST

Osnovne informacije

Poljska, službenim nazivom Republika Poljska, država je smještena u Srednjoj Europi, na Baltičkom moru. Graniči s Njemačkom na zapadu, Češkom i Slovačkom na jugu, Ukrajinom i Bjelorusijom na istoku, Litvom na sjeveroistoku te Rusijom na sjeveru (Kalinjingradska oblast). Na Baltičkom moru, Poljska također ima pomorsku granicu s Danskom i Švedskom.

S ukupnom površinom od 312 700 km², Poljska je deveta država po veličini u Europi. Stanovnika ima preko 38 milijuna. Glavni grad je Varšava.

Poljaci sačinjavaju gotovo 97 posto stanovništva. Sve do 1939. godine, trećinu stanovništva činile su manjine. Oko 6 milijuna ljudi stradalo je tijekom Drugog svjetskog rata (uključivo i oko 3.5 milijuna Židova u Holokaustu). Danas, manjine imaju tek mali udio u stanovništvu Poljske. Najbrojniji su Ukrajinci, Bjelorusi i

Nijemci (imaju svoje zastupnike u parlamentu) te Romi, Litvanci, Slovaci i Česi.

Poljaci govore poljskim jezikom, koji pripada slavenskoj skupini jezika. Manjinama zakon jamči upotrebu vlastitog jezika.

Kao rezultat emigracija iz ekonomskih i političkih razloga, započelih u 19. stoljeću, gotovo 15 milijuna Poljaka otišlo je živjeti izvan granica svoje zemlje. Danas su tako najbrojnije iseljeničke poljske zajednice u Sjedinjenim američkim državama, Njemačkoj, Brazilu, Francuskoj i Kanadi.

Povijesni okvir

Kršćanstvo u Poljskoj ima povijest dugu više od tisuću godina. Prve su kršćanske zajednice nastale kao rezultat misionarskog djelovanja svetih Ćirila i Metoda. Crkveni život u Poljskoj poprimio je organizirani oblik tijekom kraljevanja prvog povijesnog vladara, Mješka iz obitelji Pjastovića, koji je ujedinio slavenska plemena naseljena oko rijeke Visle. Godina Mješkova krštenja (966) uzima se kao godina osnutka poljske države.

Prva nadbiskupija nezavisne jurisdikcije na poljskom tlu osnovana je 1000. godine u Gnieznu. Te su se godine na grobu biskupa i mučenika svetog Vojtjeha Adalberta susrela tri monarha – njemački, češki i poljski (suvremeni *Kongres u Gnieznu*, koji se organizira od 1997. godine, aludira na taj događaj po svom međunarodnom i ekumenskom značaju). Boleslav Hrabri bio je prvi okrunjen za kralja Poljske, 1025. godine. Značajno je proširio granice države i podupirao misionarske pohode. Stranci su u Poljskoj pronalazili mjesto za sebe i primamljive životne uvjete od samoga početka. Bili su to prvenstveno Židovi karaiti (od XII. stoljeća) te muslimanski Tataři (od XIV. stoljeća).

XV. i XVI. stoljeće poznata su kao zlatno doba poljske povijesti. Vrijeme je to kad su politička, ekonomska i kulturna izvrsnost bile na svom vrhuncu. Također je to i vrijeme u kojem su reformacijske ideje doprle do Poljske. Učenja Martina Luthera stekla su naklonost građana, a plemstvo (nekadašnji vitezovi) se priklonilo učenjima Jeana Calvina i Huldrycha Zwinglija. Za razliku od zapadnih zemalja, koje su vodile pogubne vjerske ratove, Poljska

se istaknula svojom popriličnom vjerskom trpeljivošću i postala utočištem protestantskim disidentima.

XVII. je stoljeće bilo razdoblje protureformacije. Protestantima su se oduzimala politička prava a Arijani (Poljska braća) su bili prisiljeni emigrirati, što je zakočilo razvoj poljskog protestantizma. Godine je 1791. Sejm (poljski parlament) objavio ustav, drugi na svijetu, kojim se jamče sloboda vjeroispovijedi i vršenja vjerskih obreda.

Nažalost, između 1772. i 1795. godine Poljska je u tri navrata dijeljena među supersilama Prusije, Rusije i Austrije. Kao rezultat, Poljske 123 godine nije bilo na karti Europe. Poljaci su pokušavali vratiti svoju neovisnost nizom ustanaka kao što su: Ustanak Tadeusza Kościuszka (1791), Studenački ustanak (1830), Proljeće naroda (1848), Siječanjski ustanak (1863) i revolucija tijekom Prvog svjetskog rata. Poljska nije zadobila natrag svoju slobodu i neovisnost sve do 1918. godine.

Međuratne godine (1918-1939) bile su vrijeme obnove državnosti nakon pogubne politike

komadanja zemlje i ratnih razaranja. To kratko razdoblje neovisnosti (20 godina) bilo je i doba brzog razvoja. Poljska se uspješno uzdigla iz svjetske ekonomske krize 1920-1930, njena industrija je napredovala, uvedeno je opće obrazovanje i stvoreni su uvjeti za razvitak znanosti i kulture.

Jedno od najtragičnijih razdoblja poljske povijesti bio je Drugi svjetski rat (1939-1945). Po napadu nacističke Njemačke, 1. rujna 1939. godine, Poljaci su proveli šest tjedana boreći se protiv nadmoćne vojne sile zavojevača. Situacija se pogoršala kad je 17. rujna 1939. sovjetska Crvena armija anektirala istočne dijelove Poljske.

Na području koje su okupirali Nijemci (Generalni guvernat) osnovane su vojska pokreta otpora *Armia Krajowa* i podzemne državne strukture. U travnju 1943. godine u Varšavskom getu (izolirana židovska četvrt) izbio je ustanak. Cijela je židovska četvrt sustavno spaljena i srušena sa zemljom. U kolovozu 1944. godine u glavnom je gradu izbio Varšavski ustanak, u kojem je ubijeno oko 200 000 pobunjenika i civila. Nakon sloma ustanka

nacisti su preostalo stanovništvo raselili i srušili 95 posto Varšave.

Poljski su se vojnici borili na brojnim bojištima širom svijeta: u Norveškoj, Engleskoj, Italiji, Nizozemskoj, Sovjetskom savezu, Bliskom istoku i Africi.

Nakon rata, 1945. godine, kao rezultat ugovora koje su potpisale Sjedinjene američke države, Velika Britanija i Sovjetski savez u Jalti i Potsdamu, Poljska se našla u sovjetskoj interesnoj sferi i postala je komunistička republika. Njezine su prijašnje granice pomaknute. SSSR je preuzeo poljske istočne teritorije, a zapadna granica postavljena je duž rijeka Odre i Nise. Obje su odluke imale dalekosežne političke, ekonomske, društvene i religijske posljedice. Milijuni su ljudi svih nacionalnosti raseljeni ili prognani.

Krajem sedamdesetih godina prošlog stoljeća Poljska se suočila s ekonomskim slomom. Diljem zemlje širili su se štrajkovi a rastuće nezadovoljstvo dovelo je do oblikovanja snažnog socijalnog i političkog pokreta. Godine 1980. osnovan je nezavisni sindikat "Solidar-

nost”, s približno 10 milijuna članova, na čijem je čelu bio Lech Wałęsa. Političke preobrazbe unutar SSSR-a (“perestrojka”) i moćni sindikati i pokret nezavisnosti u Poljskoj doprinijeli su demokratskim promjenama u Europi, donijevši Poljskoj suverenost.

Politički sustav promijenjen je 1989. godine u parlamentarnu demokraciju i vraćeno je tržišno gospodarstvo. Održani su prvi slobodni parlamentarni izbori i stvorene nove političke stranke i nevladine organizacije. Poljska je 1999. godine pristupila međunarodnim strukturama sigurnosti (NATO) i gospodarske razmjene (WTO, OECD). Od 2004. godine zemlja je članica Europske unije te predsjedavajuća od srpnja do prosinca 2011.

Religijska situacija

Najveća crkva u Poljskoj je Rimokatolička crkva, kojoj pripada oko 95 posto stanovništva. Ta crkva imala je veliku ulogu u očuvanju poljskog nacionalnog identiteta i nezavisnosti kroz stoljeća, posebice tijekom razdoblja podjela (1772-1918) i u komunističkom razdoblju (1945-1989). Izbor Poljaka za papu 1978. godine bio je od ogromne važnosti za socijalne i

političke promjene. Ivan Pavao II. (umro 2005. godine) bio je poznat širom svijeta po zagovaranju poštivanja drugih religija, mira među narodima, ljudskog dostojanstva i slobode.

Druga je po veličini Poljska pravoslavna Crkva (otprilike 550 000 vjernika). Njeni su počeci u bliskoj vezi s misionarskim djelovanjem svetih Ćirila i Metoda (IX. stoljeće). Pravoslavlje je stalna značajka religijske strukture Poljske. Od 1925. godine Pravoslavna crkva u Poljskoj ima status autokefalne crkve.

Godine 1596, kao rezultat Brestovske unije, određeni broj pravoslavnih svećenika i vjernika priznao je papu za poglavara Crkve i prihvatio katoličke dogme, zadržavši pritom bizantski obred. Time je nastala Grkokatolička crkva, koja danas u Poljskoj broji otprilike 100 000 vjernika.

Evangelička luteranska crkva (oko 75 000 vjernika) i Evangelička reformirana (kalvinska) crkva (oko 3 500 vjernika) nastale su za Reformacije u XVI. stoljeću. Evangelička metodistička crkva (oko 5 000 vjernika) i Baptis-

tička unija (oko 5 000 vjernika) postoje u Poljskoj od XIX. stoljeća.

Postoje još dvije crkve koje su nastale na prijelomu s XIX. na XX. stoljeće a pripadaju Starokatoličkim crkvama: Mariavitska crkva i Poljska katolička crkva. Starokatolička mariavitska crkva (oko 25 000 vjernika) odvojila se od Rimokatoličke crkve 1906. godine. Poljska katolička crkva nastala je među poljskim iseljenicima u Americi. Broji otprilike 22 000 vjernika i pripada Utrechtskoj uniji.

U Poljskoj su aktivne i druge protestantske crkve, primjerice Pentekostalna crkva, Adventistička crkva Sedmoga dana, Zajednica kršćanskih crkava i Crkva evangeličkih kršćana. Neke od njih pridružene su Evangeličkom savezu. Poljska je dom i nekih drugih religijskih skupina kao što su Unija židovskih religijskih zajednica, Karaitska religijska unija i Muslimska religijska unija.

Ekumenska situacija

U prijašnjim je stoljećima Poljska bila znatno raznolikija u pogledu vjeroispovijesti, ponoseći se dugom tradicijom slobode, vjerske snoš-

ljivosti i ekumenske suradnje. Suvremeni religijski krajobraz posljedica je brojnih povijesnih događaja, posebice Drugog svjetskog rata te promjena granica i masovne migracije naroda koji su uslijedili.

Povijesna tradicija ekumenizma u Poljskoj seže u XVI. stoljeće. Znamenit događaj bilo je potpisivanje Sandomierzkog sporazuma 1570. godine, kojeg su potpisali luterani, kalvini i češki husiti. 1777. godine luterani i kalvini zasnovali su uniju, a od 1828-1849. imali su zajednički konzistorij.

Prva međukonfesionalna organizacija u Poljskoj bio je Poljski ogranak Svjetskog saveza za promicanje prijateljstva među narodima, koji je nastao 1923. posredstvom crkava. Na početku je šest crkava (luteranske, reformirane i ujedinjene predaje) pripadalo Poljskom ogranku, rješavajući međusobna sporna pitanja i sudjelujući u zajedničkim akcijama. Kad se 1930. godine i Poljska autokefalna pravoslavna crkva pridružila savezu, ostvarena je mogućnost povijesnog susreta dviju odvojenih kršćanskih predaja – evangeličke i pravoslavne – u zajedničkoj organizaciji.

Tijekom Drugog svjetskog rata, krajem 1942. godine, bilo je osnovano Privremeno ekumensko vijeće. Sastavilo je ekumensku “Vjeroispovijest poljskih kršćana” (Poljska vjeroispovijest), formulirajući dogmatska načela smatrana općim dobrom.

1945. godine predstavnici pet protestantskih crkava – evangeličko luteranske, evangeličko reformirane, evangeličke metodističke, baptističke unije i evangeličkih kršćana – osnovali su zajedničku službenu misiju poznatiju kao Vijeće protestantskih crkava u Republici Poljskoj, čiji je predsjednik bio vlč. Konstanty Najder, generalni nadglednik Metodističke crkve.

Poljsko ekumensko vijeće službeno je osnovano u Varšavi 15. studenog 1946. U osnutku su sudjelovali predstavnici dvanaest vjeroispovijesti. Za predsjednika izabran je vlč. Zygmunt Michelis (1890-1977) iz Evangeličke luteranske crkve.

Sve do kraja šezdesetih godina, odnosi između Poljskog ekumenskog vijeća i Rimokatoličke Crkve bili su neslužbenog značaja. Unatoč

tome, mnogi katolici, kako svećenstvo tako i laici, sudjelovali su u službama kojima se obilježavala Molitvena osmina za jedinstvo crkava a koje je organiziralo Poljsko ekumensko vijeće.

Prva ekumenska služba u katoličkoj crkvi održala se pred Drugi vatikanski sabor uz sudjelovanje pozvanih predstavnika drugih kršćanskih vjeroispovijesti u crkvi Svetog Martina u Varšavi 10. siječnja 1962. godine. Ove je godine pedeseta obljetnica toga događaja.

Mješoviti odbor Poljskog ekumenskog vijeća i Biskupskog vijeća za ekumenizam ustanovljen je 1974. Omogućio je službene kontakte između Rimokatoličke Crkve i Poljskog ekumenskog vijeća. Godine 1977. Mješoviti odbor imenovao je Pododbor za dijalog, koji se imao zauzimati za razgovore o teološkim pitanjima.

Dvadeset godina kasnije (1997) temeljem dotadašnje suradnje osnovan je Odbor za dijalog Poljske biskupske konferencije i Poljskog ekumenskog vijeća. Jedan od važnijih rezultata suradnje zbio se 2000. godine, kada su poglavari šest crkava članica Poljskog ekumenskog

vijeća i Rimokatoličke Crkve potpisali dokument “Sakrament krštenja kao znak jedinstva”, u kojem potpisnici izjavljuju uzajamno priznanje valjanosti krštenja.

Od 2000. godine Odbor za dijalog proučavao je predmet mješovitih brakova, te je 2009. predstavljen ekumenski nacrt glede takvih brakova.

Važan događaj kojeg je koordiniralo Biblijsko društvo u Poljskoj bilo je izdavanje ekumenskog prijevoda Novog zavjeta i psalama 2001. godine. U radu na prijevodu sudjelovalo je jedanaest crkava. Trenutno se radi na ekumenskom prijevodu Starog zavjeta.

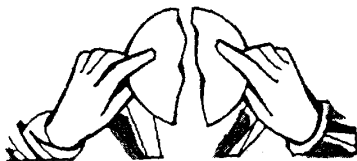
Ove, 2012. godine, knjižica za Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana izdana je po petnaesti put a pripremili su je predstavnici Poljskog ekumenskog vijeća i Rimokatoličke Crkve.

2009. godine izdana je knjiga “Na putu prema Kristu. Kršćanske crkve u Poljskoj govore o sebi”. U njoj su se predstavile crkve povezane u Poljsko ekumensko vijeće, kao i Rimokato-

lička crkva – i to po prvi put u poljskoj poratnoj povijesti – u jednoj publikaciji.

Spomena vrijedna je i činjenica da su se i papa Ivan Pavao II. i papa Benedikt XVI. prigodom svojih hodočašća u Poljsku susreli sa svećentvom i članovima crkava pridruženih Poljskom ekumenskom vijeću tijekom ekumenskih molitvi.

Trenutno sedam crkava pripada Poljskom ekumenskom vijeću: Poljska autokefalna pravoslavna crkva, Poljska katolička crkva, Starokatolička mariavitska crkva, Evangelička luteranska crkva, Evangelička reformirana crkva, Evangelička metodistička crkva i Poljska baptistička unija. Biblijsko društvo u Poljskoj i Društveno udruženje poljskih katolika imaju status pridruženih članova.

NEKI KLJUČNI DATUMI IZ POVIJESTI MOLITVENE OSMINE ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

- Oko 1740. U Škotskoj se pojavljuje pentekostalni pokret, povezan sa Sjevernom Amerikom, čiji je poziv na obnovu vjere uključivao molitve za sve Crkve i sa svim crkvama.
- 1820. Vlč. James Haldane Stewart objavljuje *Naznake za sveopće jedinstvo kršćana u obliku izljeva Duha – Hints for the Outpouring of the Spirit*.
- 1840. Vlč. Ignatius Spencer, obraćenik na katoličanstvo, predlaže *Savez molitve za jedinstvo*.
- 1867. Prva Konferencija anglikanskih biskupa u Lambethu u Uvodu završne Rezolucije naglašava potrebu molitve za jedinstvo.
- 1894. Papa Lav XIII. potiče praksu *Molitvene osmine za jedinstvo* u okviru blagdana Duhova (Pedesetnice).
- 1908. Prvo održavanje molitvene *Osmine jedinstva Crkve* u siječanjskom terminu i na današnji način, na poticaj vlč. Paula Wattsona, koji je potom prihvatio puno sakramentalno zajedništvo u Katoličkoj Crkvi.
- 1926. Pokret *Vjera i ustroj* počinje objavljivati *Prijedloge za molitvenu osminu za jedinstvo kršćana* u terminu uoči Duhova.

- 1935. U Francuskoj se katolički svećenik Paul Couturier zauzima za *Sveopći tjedan molitve za jedinstvo kršćana* baziran na zajedničkoj molitvi za "jedinstvo kakvo Krist želi, sredstvima kojima On želi".

- 1941. Odbor *Vjera i ustroj* premješta termin na siječanjski, kako bi se podudarao s ranijom katoličkom inicijativom, da bi kršćani obiju grana mogli moliti u isto vrijeme godine.

- 1958. Ekumenski centar *Kršćansko jedinstvo* iz Liona u Francuskoj započinje pripremu materijala za *Tjedan molitve* u suradnji s Povjerenstvom *Vjera i ustroj* Svjetskog (Ekumenskog) vijeća Crkava.

- Papa Pavao VI. i Patrijarh Atenagora I. u Jeruzalemu, mole zajedno Isusovu molitvu "da svi budu jedno" (Iv 17, 21).

- 1964. *Dekret o ekumenizmu* Drugoga vatikanskog sabora ističe da je molitva duša ekumenskoga pokreta i potiče obilježavanje *Tjedna molitve za jedinstvo*.

- 1966. Povjerenstvo *Vjera i ustroj* Svjetskoga vijeća Crkava i *Tajništvo za jedinstvo kršćana* (danas *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana*) odlučuju zajedno pripravljeni službene tekstove za *Tjedan molitve*.

- 1968. Prva puta je molitva za jedinstvo slavljena na temelju teksta kojeg su zajednički pripremili *Vjera i ustrojstvo* i *Tajništvo za promicanje jedinstva kršćana*

(danas *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana*).

- 1975. Prvi puta se molitva za jedinstvo slavi na temelju nacrt teksta kojeg je pripremila jedna lokalna ekumenska skupina: početni nacrt te je godine načinila ekumenska skupina iz Australije.

- 1988. Materijali za *Tjedan molitve za jedinstvo* korišteni su na uvodnom bogoslužju prigodom osnutka *Kršćanskog saveza Malezije*, tijela koje povezuje veće kršćanske skupine u toj zemlji.

- 1994. Tekst za 1996. godinu pripravljen je u suradnji s laičkim ekumenskim Udrugama kršćanske mladeži: Kršćanskom udrugom muške mladeži (YMCA) i Kršćanskom udrugom ženske mladeži (YWCA).

- 2004. *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana* (Katolička Crkva) i Povjerenstvo *Vjera i ustroj* Svjetskog vijeća Crkava (WCC) postižu sporazum koji veoma koristi jačanju suradnje, da će materijal za *Tjedan molitve za jedinstvo* u engleskoj i francuskoj inačici biti zajednički i pripreman i objavljivan.

- 2008. U cijelom svijetu se obilježava stoljetnica *Molitvene osmine za jedinstvo kršćana*.

NEKI ZNAČAJNIJI DATUMI IZ NAŠE EKUMENSKE I MEĐURELIGIJSKO- DIJALOŠKE BAŠTINE

- 1617.-1683. U Hrvatskoj i drugim europskim zemljama živi i djeluje svećenik Juraj Križanić, erudita, koji zalažući se za pomirenje i sjedinjenje katolika i pravoslavnih na za ono vrijeme neuobičajeno tolerantan način postaje rani preteča suvremenog ekumenizma.

- 1815.-1905. U Hrvatskoj živi i djeluje Josip Juraj Strossmayer, biskup đakovački ili bosanski i srijemski, preteča suvremenog ekumenizma, čije je zalaganje za pomirenje i jedinstvo Crkava vidljivo i iz posvetnog natpisa iznad glavnih ulaznih vrata katedrale-bazilike koju je podigao u Đakovu: *"Slavi Božjoj, jedinstvu Crkava, slogi i ljubavi naroda svoga"*.

- 1851. Mariborski biskup Anton Martin Slomšek utemeljio *"Bratovštinu sv. Ćirila i Metoda"* s namjerom promicanja *"ćirilometodskog pokreta"* i molitve za sjedinjenje pravoslavnih i katolika na hrvatskom i slovenskom prostoru.

- 1896. U Zagrebu počinje izlaziti časopis *"Balkan' – jedinstvu i bratskoj slozi"* kojega je pokrenuo *"papinski komesar"* za uniju na Balkanu sarajevski nadbiskup Josip Stadler i kojemu je glavni urednik sveučilišni profesor A. Breščenski, a suradnici

su među ostalim ljubljanski biskup A. B. Jeglič, križevački vladika J. Drohobeczky i A. Jagatić (časopis prestaje izlaziti 1903.).

- 1927. U kronici osječkog kapucinskog samostana zabilježeno da je u samostanskoj crkvi održana "*svjetska oktava molitvena pro unione omnium catholicorum et acatholicorum*", sukladno tadašnjim crkvenim zakonima i običajima (monokonfesionalne naravi).

- 1962. Hrvatski benediktinac Martin Kirigin u časopisu "*Služba Božja*" (br. 4) objavljuje članak "*Što je irenizam?*" u kojemu potiče na zaživljavanje ekumenizma na našim prostorima.

- 1964. Peteročlano izaslanstvo bogoslova, studenata *Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu*, posjećuje 15.-17. veljače *Pravoslavni bogoslovski Fakultet u Beogradu*, i također, uzvratno, peteročlano izaslanstvo studenata *Pravoslavnog Bogoslovskeg fakulteta U Beogradu* posjećuje 8.-9. ožujka. zagrebačku bogosloviju i *Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu*.

- 1966. Izlazi prvi broj ekumenskog biltena "*Poslušni Duhu*".

- 1967. u Zagrebu objavljen hrvatski prijevod "*Ekumenskog direktorija*".

- 1967. Biskupska Konferencija osniva "*Biskupsku komisiju za ekumenizam*", koja je 1970. preimenovana u "*Vijeće za ekumenizam BKJ*".

- Susret kardinala Franje Šepera i vrhovnog starješine muslimana u SFRJ reis-ul-uleme Hadži Sulejmana ef. Kemura, 14. rujna 1967., u Zagrebu.

- 1968. Susret najviših crkvenih izaslanstava predvođenih kardinalom Franjom Šeperom i patrijarhom Germanom, 26. lipnja u Srijemskim Karlovcima.

- 1968. U kapucinskoj crkvi u Osijeku se počinju organizirati ekumenske molitve i susreti svećenika i vjernika različitih kršćanskih Crkava i zajednica grada i okolice (multikonfesionalne i interkonfesionalne naravi).

- 1974. Biskupska konferencija upućuje *"Pastirski poziv svim članovima Katoličke Crkve u Jugoslaviji na oživljavanje ekumenskog Duha i nastojanja"*.

- 1974. Na *Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu* osnovana katedra ekumenske teologije.

- 1974. U Mariboru se od 23. do 26. rujna održao Prvi od kasnijih osam *Međufakultetskih ekumenskih simpozija*, na kojima su svake druge godine sudjelovali *Katolički Bogoslovni fakultet u Zagrebu*, *Teološka fakulteta iz Ljubljane* i *Pravoslavni bogoslovski fakultet u Beograd* (KBF u Zagrebu nije sudjelovao na devetom, zadnjem simpoziju).

- 1975. Na proslavi Dana *Pravoslavnog bogoslovske fakulteta u Beogradu* sudjelovali i izaslanici *Katoličkog bogoslovnog Fakulteta u Zagrebu*.

- 1975. U Beogradu se, povodom pedesete obljetnice postojanja beogradske nadbiskupije, 22. studenog 1975. susreću zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić i srpski patrijarh German.
- 1984. Biskupska konferencija objavljuje dokument *"Pastoralne upute o brakovima među kršćanima različitih vjeroispovijesti"*.
- 1984. U Zagrebu započinje prakticanje Molitvene osmine na način postaja u crkvama i bogomoljama u gradu nazočnih konfesija, prvenstveno Katoličke, Pravoslavne, Evangeličke i Baptističke, koji se otada ustalio sve do danas.
- 1985. Povodom 1100. obljetnice smrti sv. Metoda Biskupska konferencija objavljuje dokument *"Sveti Metod – apostol i učitelj Slavena"*.
- 1985. U Zagrebu održan 14. interkonfesionalni susret redovnica katoličke Crkve, te pravoslavnih, evangeličkih i reformiranih Crkava.
- 1985. Fakultetsko vijeće Katoličkog Bogoslovnog Fakulteta na sjednici 14. prosinca 1985. ustanovljuje *Institut za ekumensku teologiju i dijalog*.
- 1985. Susret kardinala Franje Kuharića sa srpskim patrijarhom Germanom 25. svibnja, povodom 200. obljetnice pravoslavne Crkve u Karlovcu.
- 1987. Kardinal Kuharić 16. veljače posjećuje srpskog patrijarha Germana u Beogradu, a navodi se da je to bio njihov sedmi međusobni susret.

- 1991. Susreti najviših crkvenih izaslanstava predvođenih kardinalom Franjom Kuharićem i srpskim patrijarhom Pavlom, prvo 7. svibnja u Srijemskim Karlovcima, a potom i 24. kolovoza u Slavonskom Brodu.
- 1992. Susret najviših crkvenih izaslanstva predvođenih kardinalom Franjom Kuharićem i srpskim patrijarhom Pavlom, 23. rujna, u Ekumenskom institutu u Bossey-u kraj Ženeve.
- 1992. Ekumenski i međureligijski susret izaslanstva predvođenih vrhbosanskim nadbiskupom Vinkom Puljićem, srpskim patrijarhom Pavlom i reis-ul-ulemom hadži efendijom Jakubom Selimoskim, 24.-26. studenog, u Ermatingenu i Zürichu.
- 1994. Susret kardinala Franje Kuharića i nadbiskupa vrhbosanskog Vinka Puljića sa srpskim patrijarhom Pavlom i ruskim patrijarhom Aleksejem II., 17. svibnja 1994., u Sarajevu.
- 1997. U Zagrebu je 23. siječnja održan prvi Susret visokih predstavnika Crkava u Hrvatskoj, na kojem je među ostalim osnovan *“Ekumenski koordinacijski odbor Crkava u Hrvatskoj”* (EKOCUH) kao interkonfesionalno radno tijelo u kojem surađuju Katolička, Srpska Pravoslavna, Evangelička, Reformirana, Baptistička i Evanđeoska crkva.
- 1998. Prvi poratni susret Komisija za dijalog Hrvatske biskupske konferencije i Svetog arhijerejskog

sabora Srpske pravoslavne Crkve, 18. studenog, u Zagrebu.

- 2001. U Zagrebu, 5. veljače, održan prvi od ukupno pet do danas održanih multilateralnih međureligijskih susreta visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj, na kojima uz visoke predstavnike kršćanskih Crkava u Hrvatskoj sudjeluju i predstavnici židovske i islamske vjerske zajednice.

- 2006. Obnovljena dugogodišnja praksa uzajamnog pohađanja izaslanstava Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Pravoslavnog bogoslovnog fakulteta Univerziteta u Beogradu povodom Dana Fakulteta.

- 2006./2007. U Zagrebu se održava *Europski susret mladih* kao postaja “Hodočašća povjerenja na zemlji”, kojega je pokrenula ekumenska zajednica iz Taizéa.

- 2007./2008. Odlukama nadležnih fakultetskih vlasti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i na Pravoslavnom bogoslovskom fakultetu Univerziteta u Beogradu pojedine teološke kolegije započinju zajedno predavati katolički i pravoslavni profesori.*

* Kod popisa ove naravi nije moguće pobrojiti niti sva niti najznačajnija zbivanja i riječ je o nepotpunom i subjektivnom izboru (nap. Jure Zečević).

SADRŽAJ

Organizatorima Molitvene osmine za jedinstvo kršćana	5
Temeljni biblijski tekst <i>Molitvene osmine za jedinstvo kršćana</i> 2012.	8
Uvod u temu za 2012. godinu	9
Osam dana razmatranja za našu promjenu u Kristu	13
Priprava materijala za <i>Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana</i> 2012. godine	18
Ekumensko bogoslužje	20
Biblijska razmišljanja i molitve za svaki dan Molitvene osmine	33
Dodatne molitve i pjesme za slavlje	63
Informacije o Poljskoj – ekumenski kontekst	77
Neki ključni datumi iz povijesti <i>Molitvene osmine za jedinstvo kršćana</i>	73
Neki značajniji datumi iz naše ekumenske i međureligijsko-dijaloške baštine	77